

Kicsit különösnek tunik, így a nagy ünnepek között arról beszélni, hogy miből készül a húsvéti nyúl, honnan van a csokoládé. Nos, egyértelmu, más figurák csokoládéjából: némi tisztítás, anyagrendezés után a karácsonyról és a mikulásról megmaradt figurák anyagát, mikulást, krampuszt formázzák nyúlnak, tojásnak, báránynak. És mintha máris a tárgynál lennénk, vagyis ennyiben kimerül az ördögrol, pardon, a krampuszról való tudásunk, mondván, hogy egy színes mesefigura, ami költséghatékonysági szempontok miatt sokszor csak csomagolásban tér el a mikulásétól, ami ugyanolyan édes és ugyanolyan ártatlan, és annyira is létezik sokak fejében, mint a télapó, vagyis egy mesefigura. Mindazonáltal ez a megközelítés amúgy teljesen találó az ördögre: jól csomagolja magát, édesnek tunik, akár bárányként is megjelenhet, de végsősoron mégiscsak nagyon káros az egészségre.

Márk evangélista korában ugyan még nem ismerték a csokoládét, de az ördöggel kapcsolatban a kortársaknak is számos tapasztalata volt. Épp ezért nem véletlen, hogy evangéliuma elejére, Jézus nyilvános működésének első csodájaként egy ördögűzést tesz, jelezve, hogy Isten Szentjének elérkezte a sátán országa véget ért.

Egy néhány évvel ezelott elhunyt német tudós, Herbert Haagnak van egy könyve, búcsú az ördögtől címmel. Ebben azt akarja igazolni, hogy gonosz lélek nincs. Az ördög csak egy gyermekeket ijesztgető szörny. A biblikusok szerint azonban az ördögűzések az evangéliumok legtörténetibb jelenetei. Hitelességükhöz nem fér kétség. Jézus számtalanszor hivatkozott a gonosz lélek fölötti hatalmára, ugyanakkor, még ha a kortársak számos betegséget és ártalmat írtak is a gonosz számlájára, melyek manapság már kezelhetőek, az, hogy Jézus megszólítja, beszél vele, arra utal, hogy igenis létezik.

A Szentírás nem beszél arról, hogy honnan van a gonosz, arról tanít, hogy Isten tökéletes világot teremtett, amit a sátán csele megromtott. Rámutat ugyanakkor arra is, hogy az Isten és az ördög küzdelmét nem mint két boxoló harcot kell elképzelni, piros sarok meg kék sarok, akik idorol idore egymásnak mennek és hol az egyik, hol a másik kerekedik felül, hanem az ördög nem ellenfele Istennek, csak incselkedhet, kísérthet és végül alul fog maradni. Ugyanakkor arról sem szabad elfeledkezni, hogy okos. Nem kell attól félni, mint valami horrorfilmben, hogy este rémformában betöri az ablakot, hanem inkább embereken át fejti ki működését.

Nagyon jól fejezi ki a görög elnevezés, diabolosz a lényegét, ami annyit tesz, mint megosztani, szétdobálni. Az a sötét erő, amely szétszakítja az emberiséget. Népeket dobál szét és veszít össze engesztelhetetlenül egymással, családtagokat szór szét, személyiséget kerget lelki hasadásba, és okoz skizofréniát. Ugyanakkor nem szabad megfeleledkezni arról sem, hogy ördögi megszállás nem egyszeruen csak megtörténik, belepottyanik, hanem az ember az, aki elokészíti neki a terepet: az imádság elmulasztásával, az önzés begyakorlásával úgy készíti fel a lelkét, hogy abban a gonosz találjon lakást.

A szétdobáló hallatlan ravasz módszerrel dolgozik. Kerülő úton jut el hozzánk. Nem azt mondja: szarvam van, patám van, vasvillával jövök. Dehogy! Akkor el tudnánk kerülni. Rendkívül szimpatikus módon jelentkezik. Úgy, mint Madách Ember Tragédiájában Lucifer, öltönyben, nyakkendővel. Vagy Goethe művében Mefisztóként: okosan, szimpatikusan. Örkény István nagyon találóan írja le ezt a *Sátán Füreden* című tárcájában, amikor egy Balatonfüreden kószáló úriember képében akarja megvenni az állami tulajdont, a többtonnás szivattyút. És amikor a szállítók szóba állnak vele, magabiztossága, fellépése miatt kicsúszik lábuk alól a talaj, fel sem merült bennük, hogy az ajánlat erkölcstelen, törvénybe ütköző és csak néznek.

Gyerekkorom kedvelt filmje volt a Legyetek jók, ha tudtok, fülbemászó slágerét még néha ma is hallani itt - ott. Nagyon találóan mutatja be, hogy a legnagyobb szentek, mint Néri Szent Fülöp is ki voltak téve az ördög megpróbáltatásainak. A leggyengébb ponton próbál mindig áttörni: hol pékként, édességet árul, a meglett ember előtt csábos noalakként jelenik meg, amikor pedig szentünk megöregszik, kitüntetéssel, rangok ígéretével jön. Saját céljait vonzóan, az Istenét teljesíthetetlennek mutatja be. Önismeret és állhatatosság kell, hogy tudjam, mikor és mivel próbálkozik.

Sokszor úgy érezzük, tehetetlenek vagyunk vele szemben, túl kitartó, sőt, talán igaza is van. Miért legyek én jobb, ha körülöttem lopnak, csalnak, hazudhatnak? Márk evangélista válasza egyértelmu: Jézus azért jött, hogy a sátán hatalmát lerontsa, és ebben rám is számít.